

Izvršni svet o zaščiti barja

Poskusi zaščititi Ljubljansko barje kot naravni in zgodovinski spomenik niso od včeraj, vendar pa je skoraj od včeraj dokument, oziroma osnutek tega dokumenta, s katerim bo to tudi res mogoče narediti. O delovnem osnutku za zaščito delov Barja je naš izvršni svet že razpravjal, dokument pa naj bi (in zagotovo tudi bomo) sprejeli skupaj z vrhniški občino, s katero si delimo to naravno bogastvo.

Ceprav predlagane spremembe za zajemajo tistega dela Barja med južno obvoznico in Dolenjsko cesto, pa toliko bolj posegajo v nekatere že sprejete odločitve. Tako kljub izdani lokacijski odločbi na Barju ne bo zdaj že zloglasnega športnega letališča, nove ceste, ki bi podobno kot Ižanka, Barje presekal v ravni črti, vprašljivi so predlogi o golf igrišču...

Na zavarovanih delih Barja naj torej predvsem ne bilo nobenih takih dejavnosti, ki bi ogrozile in motile življenje živali in rasti rastlin. Strokovnjaki, ki so še pred časom očitno popustili nekaterim pritiskom politike, so se zdaj lahko izživeli in zavarovali vse, kar se zavarovati da in kar je zavarovati treba.

Tako popravljen nekakšen prostorski načrt za Barje je usklajen s predlaganimi spremembami in dopolnitvami dolgoročnega razvojnega načrta Ljubljane, ki sicer še ni sprejet, ker so ga delegati na zadnji seji mestne skupščine zavrnili, bo pa sprejet. Vsaj pri barjanskih spremembah se verjetno ne bo zataknilo. Aleš Šarec, ki je eden od glavnih avtorjev oziroma »spreminjalcev« načrtov za Barje (vsaj kar

zadeva urbanistične posege) je ob tem opozoril, da je največ sprememb mogoče pričakovati na območju južnega centra, kjer stvari še niso povsem dorečene in usklajene – drugje pa ne.

Člani našega IS so v razpravi o zaščiti delov Ljubljanskega barja opozorili predvsem na dve stvari. Prva je ta, da je treba pri zavarovanju že pozidanih območij, kot je na primer Črna vas, paziti na to, da pri zaščiti zaradi arheoloških izkopavanj ne bi polovice vasi »zapečatili«, tako da ne bi bilo mogoče ničesar več spremeniti. Krajanom, staroselcem je treba zagotoviti normalno življenje in razvoj kralja, vendar pa pod strogim nadzorom strokovnjakov, ki skrbijo za našo zgodovinsko, arheološko dediščino.

Poleg tega je IS opozoril tudi na to, da promet z zemljišči na Barju (ne kmetijskimi ne kakšnimi drugimi) ne bo mogoč brez vednosti občine in stroke. Na ta način se je mogoče zaščititi pred nedovoljenimi posegi v zaščitena območja.

Ena od stvari, na katere je treba paziti, je tudi to, da bi bili na bregovih Ljubljane mogoči neškodljivi posegi, tako recimo postavitev vzorčnega kolišča ali pa kakšnega pomola za plovbo po reki – vendar samo s plovili na vesla.

Delovni osnutek odloka o razglasitvi delov Ljubljanskega barja za naravno znamenitost in kulturni in zgodovinski spomenik je osnutek dokumenta, ki bi ga morali obe občini, ker je Barje pač nedeljiva celota, sprejeti najkasneje do konca letošnjega leta.

Z OKROGLE MIZE O BARJU

Nekje je potrebno začeti

O Barju verjetno do zdaj v roku dveh dni še nikoli nismo toliko govorili kot prav v tednu pred prvim krogom prvih demokratičnih večstrankarskih volitev po vojni. Ze dan po razpravi o odloku o razglasitvi delov Ljubljanskega barja za naravno znamenitost in kulturni in zgodovinski spomenik je ZSMS – Liberalna stranka mesta in naše občine organizirala okroglo mizo o zaščiti Barja v dvorani viške glasbene šole.

V nekaj več kot triurni razpravi so vsi, ki so se okrogle mize udeležili, slišali o Barju marsikaj, česar niso vedeli, tudi marsikaj, česar ni bilo prijetno slišati, vrsto podatkov, razlag, očitkov, obtožb, vprašanj, na katera tisti trenutki ni bilo mogoče dati odgovore...

Okrogla miza je bila pravzaprav organizirana zato, da bi od obljub prešli k dejanjem – in nekje začeli. Tudi to, da stroka in krajan, pa tudi politiki povedo svoje, je ena od možnih poti. Med glavnimi ugotovitvami je bila pravzaprav ta, da se bogve po koliko predalih številnih institucij valjajo številne raziskave o Ljubljanskem barju. Vse te raziskave, tiste,

ki jih že poznamo, in tiste, ki jih, razen praviljalcev še nihče verjetno ni videl ali pa zelo ozek krog ljudi, je treba najprej združiti, ugotoviti, kaj je bilo že narejeno, in kaj bi bilo treba še raziskati – in se nato lotiti dela.

Udeleženci razprave so opozarjali na dejstvo, da je bilo v preteklosti v ravnanju z Barjem (ali bolje rečeno pri njegovem zanemarjanju in izkoriščanju) narejenih veliko napak. Kar se še da, bi bilo treba popraviti, predvsem pa napak ne bi smeli ponavljati.

Ena od stvari, ki se jo še da popraviti, je recimo sanacija črnih gradenj pri Kozlerjevi gošči, preprečitve sečnje dreves v gošči, kar je že dolgo znana stvar, je dejal Ciril Stanič. Črnograditeljem še tega, da bi izsekali gozd, če so že pokvarili pokrajino, iz nje naredili smetnjak in iz odtočnih kanalov greznice, ne bi smeli dovoliti.

Sicer pa je to le ena od podrobnosti iz vrste opozoril, česa vsega na Barju ne bi smeli početi – pa za to, da ne bi počeli, že leta in desetletja nihče ni poskrbel. Tudi okrogla miza je korak k temu, da bi začeli skrbeti – in to vsi, ki to pač lahko naredijo.

Barje skriva množico zanimivosti

Prvobitnega barja je na Ljubljanskem barju pravzaprav še zelo malo. Imamo ga le še na Kostonjčevici, kjer se je ohranil celovit kompleks s klasično zgradbo nižinskega visokega barja – in še »živ«, s pomočjo narave ustvarja naprej. Poleg Kostonjčevice pa je tu še Goriški mah, ki je največji zakroženi kompleks nekdanjega visokega barja in njegova flora vključuje vse prave visokobarjanske rastlinske vrste. Vegetacija obsega prav vse združbe, ki so danes razvite na šotni podlagi nekdanjih visokobarjanskih kompleksov.

Sicer pa barje na Barju nastaja naprej, vedo povedati strokovnjaki, čeprav smo ga s civilizacijo in koriščenjem (in izkoriščevanjem) uničevali dolga desetletja. Obstaja pa velika nevarnost, da se bi rast ustavila. Barje se namreč vsako leto poseže za štiri do osem centimetrov, ker pregloboki jarki omogočajo odtekanje vode tudi iz požarice. Le-ta se izsuši in poseže. Torej je tudi nepravilna kmetijska raba, težnja po pridobitvi čim večjega območja ali števila njiv z izsuševanjem nevarna.

Velik del Barja ima pod površino plast proda, še globlje, pod drugo plastjo ilovice, pa je jezero dobesedno sterilne podtalnice, ki je tako zavarovana, da

jo je z normalnimi posegi v Barje tako rekoč nemožno umazati. Napajajo jo vodotoki oziroma vode s Krimskega pogorja, ki se na poti do nje prav tako povsem prečistijo.

Naše Barje je gnezdišče redkih in ogroženih ptic, za druge redke, lahko bi rekli dragocene ptice, pa je le počivališče na poti do njihovih »domov«. Na Barju še živijo divje mačke, vidre in želve sklednice. Na območju, ki bo zaščiteno z novim odlokom, gnezdi več kot 100 vrst ptic, med njimi tudi take, ki so edinstvene celo v Evropi in ne le v Jugoslaviji. Redkih in ogroženih je med njimi kar 37 vrst. Poleg tega je na Barju popisanih 30 vrst malih sesalcev, kar sta dve tretjini tovrstnega živalskega sveta malih sesalcev v Sloveniji. Barje je tudi botanična posebnost, saj na njem raste kar 47 ogroženih rastlinskih vrst.

Vso to floro in favno je treba zaščititi ne samo pred črnimi gradnjami in športnimi letališči, ampak tudi pred človekom, ki bi se kakorkoli drugače spremenjal življenjske pogoje. Vsaka sprememba bi pomenila propad določenih živalskih in rastlinskih vrst, osiromašenje naravnega botaničnega in, če lahko tako rečemo, tudi živalskega vrta, edinstvenega pri nas doma in redkega tudi zunaj naših meja.

Se Rakovi jelši obetajo boljši časi?

Še pred letom ali dvema so bili krajanje Rakove jelše trdno prepričani, da se njihovo komunalno neurejeno bivalno okolje ne bo nikoli izboljšalo. Desetletje popolnega zastoja pri urejanju cest, vodovoda, kanalizacije in druge komunalne infrastrukture je bilo dovolj, da je splahnelo tudi najmanjše upanje v pomoč širše družbene skupnosti, brez katere si je nemogoče predstavljati reševanje tako kompleksnega in finančno zahtevnega problema. Danes pa se pesimizmu že spodmikajo tla, kajti lani je bil sprejet dolgo pričakovani zazidalni načrt Rakove jelše, z njim je bilo rešeno več let sporno vprašanje izbora kanalizacije, s samopripravo krajanov je bila asfaltirana večina ulic, v letu 1988 pa je bil obnovljen tudi primarni vodovod. Večino zaslug za te uspehe gre pripisati sedanjemu vodstvu viške občine, nekdanji Komunalni skupnosti ljubljanskih občin, Zavodu za izgradnjo Ljubljane in svetu krajevne skupnosti.

V sklopu prve faze ureditve zazidalnega načrta ima prednost območje Mesarice z izgradnjo kanalizacije, vodovoda in nove osnovne šole. Demografske raziskave širšega trnovskega okoliša namreč kažejo, da obstoječe šolske zmogljivosti na obeh trnovskih osnovnih šolah kljub izmanskemu pouku že prihodnje šolsko leto ne bodo več zadostovale. Komunalno je poleg nameravane gradnje šole nujno urediti tudi zaradi precej problematične vodooskrbe stanovanjskega dela Mesarice. Na občinski ravni je zato ustanovljen gradbeni odbor, ki pripravlja teren za gradnjo šole, DO Vodovodkanalizacija že izdeluje projekte za vodo-

vodno in kanalizacijsko omrežje, Geološki zavod pa raziskuje strukturo tal, ker bo gradnja zaradi barja zahtevnejša. Po zagotovitvi predsednika občinskega izvršnega sveta Staneta Droljca naj bi se gradnja komunalij na tem območju začela že letos. Ob tem bo na Rakovi jelši Sklad stavbnih zemljišč odkupil še parcele določene za vrstne stanovanjske hiše in jih na licitaciji ponudil zainteresiranim investitorjem. Odkupil bo tudi zemljišča, ki so z zazidalnim načrtom predvidena za servisne dejavnosti in prostore krajevne skupnosti. Seveda vse to ne pomeni, da krajanje križem rok čakajo na pomoč, saj so že s samopripravo za asfaltiranje ulic dokazali svojo pripravljenost za sodelovanje. Ko bo Zavod za izgradnjo Ljubljane zbral potrebno projektno dokumentacijo – torej ko bo možno začeti s fizično izgradnjo komunalnega ustroja – bo krajevna skupnost razpisala samopriprave.

Ne glede na politično profiliranost bodočega občinskega izvršnega sveta, ki se bo konstituiral po volitvah, smo prepričani, da bo njegova nova kadrovska zasedba morala vzdrževati kontinuiteto razreševanja komunalnega deficita razvojno najbolj zaostalega dela Ljubljane. Menimo, da osnovne eksistenčne potrebe ljudi – in te so na Rakovi jelši še vedno problematične – primarno zavzujejo katerokoli stranko oz. politično orientacijo na oblasti. Če bo demokratično izvoljena politika uspeła rešiti te probleme, je odveč bojazen, da ji voliči ne bi zaupali na naslednjih volitvah.

ANTON SLAK
MIHA DEBEVC

Črnovrški kmetje zahtevajo več poštenja

Kljub številnim novostim in izboljšavam, ki pronicajo v naše kmetijstvo, kmetje še vedno ostajajo z marsičem nezadovoljni.

Vsaj tako je bilo čutili na nedavnem zboru kmetov na Črnem vrhu nad Polhovim Gradcem, kjer so kmetje vnovič brez dlake na jeziku stresli pred predstavniko Gozdnega gospodarstva Ljubljana, KZ Ljubljana in druge odgovorne službe vse tegobe, ki so se jim nakopičile v zadnjih letih.

Največji plaz očitkov se je vsul zlasti na direktorja GG Ljubljana Vlada Podlogarja, češ da črnovrški kmetje še vedno premalo iztržijo za svoj les ali vsaj ne toliko kot denimo na škofjeloškem območju; da plačilo lesa zamuja tudi po dva meseca, da je biološka amortizacija postala absolutno previsoka za kmetov žep in da morajo črnovrški kmetje često k sodniku za prekrške tudi za malenkostno (prepevovano) sečnjo v lastnem gozdu.

»Odslej bomo šli kmetje Črnega vrha na sodni-

jo vsi skupaj, posamično nikoli več!« je bil odločen kmet in predsednik sveta KS Črni vrh Jože Setnikar, ki je prepričan, da so stari zakon o gozdovih izdelali »mestni škrici«, ki niso imeli pravega posluha za kmeta. »Mi s tem zakonom ne moremo več živeti. Kmetijska zadruga nam še gre na roke, GG pa ne napravi nič. Če bomo še naprej plačevali tako visoko biološko, enostavno ne bomo preživeli. Kje pa je elektrika, prispevek za pokojninsko-invalidsko zavarovanje in drugo? Bojimo se, da bomo kmalu imeli svoje Kosovo...«

Na zboru kmetov je tekla beseda tudi o razvoju samega kmetijstva v kraju, kjer je direktor KZ Ljubljana Jože Tanko pojasnil najnovejši sveznji ukrepov in drugih koristnih izboljšav, ki jih bodo deležni tudi hribovski kmetje.

B. VRHOVEC

PREDSTAVLJAMO
VAM NAŠ KRAJ:

KURJA VAS

Velik promet skozi majhno vas

Pravijo, da je krajev, ki nosijo ime Kurja vas po Sloveniji vsaj kakega pol ducata. V slikoviti Kurji vasi pod Šentjoštom ali Butajnovo, če hočete, o izvoru tega imena nikoli niso niti razmišljali, saj se je ime pojavilo, kot pravijo, kar nekako spontano, brez otpljivega vzroka; prej so vasici rekli kar Graben.

Vas pravzaprav ni drugega, kakor skupek starih in novih hiš (skupaj jih je 12), zajedenih globoko med strma pobočja, med katerimi se vije bistri potok Mala voda, ki vasico tudi deli na dva dela: del vasi nad potokom sodi pod Butajnovo, del vasi pod potokom pa pod Šentjošt.

Vendar pa je, kot pravijo krajanje Kurje vasi, ta

Kurja vas: oporečna voda in slaba cesta

Črne gradnje se rušijo

Črne gradnje so že dolga leta eden od največjih problemov v naši občini in treba je reči da tako temeljito, kot so se zdaj njihove sanacije lotili pri mestnih inšpekcijskih službah – v sodelovanju z našimi izvršnimi svetom in občinsko skupščino – se z njimi ni nihče ukvarjal. Če bi se, bi imeli danes vsaj polovico manj nedovoljenih gradenj in težav.

V zadnjem času je bila podrti hiša v južnem delu Rakove jelše, onstran južne obvoznice, ki je bila, kot so dejali inšpektorji, namenjena za oddajanje podnajemnikom. Inšpektorji so prišli podirati tudi menda zadnji problematični vikend v Gradšču nad Želimljami, pod cerkvijo Sv. Petra, vendar se je investitor odločil, da bo

sam začel z odstranjevanjem. V tem primeru je treba reči, da je to območje prav posejano s črnimi gradnjami, ki so podobne cerkve Sv. Petra oziroma pokrajino okrog nje popolnoma skazile. Te škode ne bo mogel nihče več popraviti, dobro pa bi mogoče bilo, če bi skušali ugotoviti, kdo je, poleg neuspešnih inšpektorjev v minulih letih, za to še kriv.

Pomembno pa je tudi, da se bodo inšpektorji v sodelovanju z izvršnim svetom lotili sanacije Ižanske 400, kjer je kar okrog 50 na črno postavljenih objektov. Občina bo našla lokacijo, kjer bo investitorjem mogoče ponuditi parcele za gradnjo substandardnih stanovanj. Na ta način bo mogoče rešiti tudi Kozlerjevo goščo. Vsaj upamo, da bo tako.

O telefonskih priključkih

Na jugozapadnem delu ljubljanske občine Vič-Rudnik, teče že 2 (dve) leti akcija zbiranja sredstev za razvoj telefonije in sicer:

KS Brezovica za 100 telefonskih priključkov, KS Notranje Gorice — Plešivica za 234 telefonskih priključkov, KS Podpeč-Preserje za 343 telefonskih priključkov, KS Rakitna za 120 telefonskih priključkov in KS Vnanje Gorice za 238 telefonskih priključkov.

Za akcijo razvoja »telefonskih kapacitet« je velik odziv, saj je preko Območne SIS za ptt promet Ljubljana združevalo sredstva preko 1000 občanov.

V sedanjih fazi je gradnja naročniškega telefonskega omrežja v teku v KS Vnanje gorice. Postavljena je že tudi kontejnerska Centrala v KS Notranje Gorice, ki bo s kapaciteto 992 telefonskih priključkov napajala obe krajevni skupnosti.

Postavljeni sta tudi novi centrali v Preserjah s kapaciteto 992 telefonskih priključkov in Rakitni s kapaciteto 248 telefonskih priključkov. Dejstvo je, da so to prve digitalne telefonske centrale v občini Vič-Rudnik v sistemu ISKRE — SI 2000 po predhodnici na Škofljici z 992 priključki, ki je bila uspešno vključena v javni promet pred 2 leti.

Poleg tega so tekle priprave za montažno telefonsko centralo Golo z 248 priključki.

Realizacija »KRIMSKE VARIANTE« napreduje. Poleg že zgrajenega telefonskega omrežja na Brezovici, kjer že napeljujejo telefonske priključke (II. faza), postavljenih central Notranje Gorice, Preserje in Rakitna, bo potrebno zgraditi še naročniško telefonsko omrežje Preserje—Podpeč in na Rakitni. V zaključni fazi je pridobivanje soglasij in gradbene dokumentacije. Podpisani so sporazumi za dobavo potrebnih kablov za omrežje. Prenosni sistem za povezavo navedenih central za nadrejeno glavno telefonsko centralo v Ljubljani, je prav tako že naročen in plačan. Dobavni rok je oktober 1990. Dejansko montažo bo potrebno po terminskem planu prilagoditi sukcesivni dobavi opreme, da bodo zagotovljena priključitvena dela in preskušanje centrale s tehničnim prevzemom v I. kvartalu 1991. To pomeni, da do takrat novih telefonov še ne bo možno priključiti na nove centrale. Kljub temu končni rok priključevanja telefonov, ki je opredeljen v SAS, ne bo ogrožen, kajti t. j. v letu 1990 in deloma 1991 bo zgrajeno tudi telefonsko omrežje.

PTT PODJETJE LJUBLJANA
IN OBČINSKI IZVRŠNI SVET

Asfalt tudi skozi stari Polhov Gradec

Komaj so v Polhovem Gradcu potegnili asfalt skozi novi del naselja, že so zaropotali gradbeni stroji tudi v starem delu vasi. To pot bo dobila novo asfaltno prevleko še stara cesta, ki pelje od gradu prek celotnega starega vaškega jedra (v dolžini cca 2 kilometra).

Priljubljenih del na cestni trasi so se lotili krajanji sami in sami zbrali tudi 15 odstotkov

potrebnih sredstev, preostali denar pa bo prispevala Komunalna skupnost ljubljanskih občin (skupni stroški naj bi znašali okrog 600 tisoč dinarjev). Asfalt skozi stari del Polhovega Gradca, seveda ne bo imel zgolj ožji funkcionalni pomen, ampak naj bi, kot zatrjujejo domači udarniki, izboljšal tudi turistični videz samega kraja.

B. VRHOVEC

Viden napredek komunalne dejavnosti v KS Turjak

Že v lanskem letu so na odločno reagiranje občestnih prebivalcev od Turjaka do Gradeža začeli z rekonstrukcijo ceste, ki naj bi v končni podobi dobila tudi asfalt. Ob lepem vremenu je namreč tukajšnje prebivalce dušil oblak prahu, ki se je dvignil za vsakim prevoznim sredstvom, ki je šel tod mimo. Sprva je bila obnovljena cesta mišljena samo do vasi Gradež, sedaj pa so z deli že pričeli 1 km dlje, to je do Starega apna SO Grosuplje. Tukaj živeči prebivalci menijo, da je bilo tako prav, saj se bo zagotovo na Turjak pripeljalo več turistov. Vzporedno z obnovitvijo te ceste pa so vaščani Gradeža uvideli priložnost za asfaltiranje vaške poti. Vaščani Gradeža bi tako radi postali razviti, saj so pred kratkim dobili javno razsvetljavo, sami pa so tako prispevali svoj delež. Tudi za vaško pot so čakali priložnost več let in že pred dvema letoma so v ta namen utrdili in razširili vaško pot. Že lansko leto so začeli namensko zbirati denar, tako da je končna vsota 25.000,00 din. Čeprav so prav vsi, ki nimajo na pretek

denarja, so samoprispevek za vaško pot namenili s srcem, saj se dobro zavedajo pomena poti za obstoj vasi. Dobro vedo, da bo asfaltna pot prenekaterega mladega Gradežana le zadržala v domačem kraju in na ta način bi se po vaški poti prevažalo več mesa in mleka, pa tudi kakšno drobno gospodinjstvo bi zaživelo. Tudi turisti bodo v lepši vasi našli zanimivost — sušilnico sadja. Lahko si boste ogledali tudi hišo skladatelja Marija Kogoja, pred katero naj bi bila leta 1995 ob 100-letnici njegovega rojstva velika kulturna prireditve. Z asfaltno na to pot pa se bo začel izvajati plan razvoja KS, sprejet v zgodnjih osemdesetih letih na skupščini KS, ki pa je temeljil: razvoj kmetijstva, razvoj drobnega gospodarstva in razvoj turizma.

Vaščanom Gradeža, ki se poleg kmetijske dejavnosti morajo voziti v oddaljeno Ljubljano, so še kako zainteresirani za takšen razvoj.

FRANC PEČNIK

NOVE POBUDE POLHOGRAJSKIH TURISTIČNIH DELAVCEV

Znova odprt dom in lepša pot na Kalvarijo

Z lepim, za ta letni čas nenavadno toplim vremenom, so v Polhov Gradec pljusnili tudi sveži vetrovi v tamkajšnjem turističnem življenju. Tako zdaj tečejo še zadnja dela pri obnovi pogradskega turističnega doma, ki naj bi ga znova odprli 1. maja.

Dom, ki ga je po znanih peripetijah zdaj prevzel Dušan Kmetič, pri njegovi ureditvi pa mu pomagajo tudi člani polhograjskega turističnega društva, je med drugim dobil tudi lepše urejeno zemljišče pred njim, ki pa bo, kot pravijo krajanji, še naprej namenjeno predvsem za razne družabne prireditve.

Akcija, ki jo je zastavilo Turistično društvo Polhov Gradec nadalje vključuje tudi namestitve novih opozorilnih tabel v kraju, postavitev košev za odpadke in osvetlitev cerkev v Dvoru, Podrebrni in samem Polhovem Gradcu. Še poseben poudarek pa dajejo obnovi 14 kapelic križevoga pota na Kalvarijo (Stari grad), ki predstavljajo eno najzvirnejših sakralnih izročil v kraju. Z udarniškim delom so člani TD že uredili stezo, ki vodi na idilični griček, pri ureditvi samih kapelic pa bo najbrž potrebna tudi pomoč strokovnjakov.

Ves ta zajetni ureditveni zalogaj bo za siromašno polhograjsko turistično društvo seveda veliko finančno breme, zato bi radi, da bi kak dinar primaknili tudi vikendaši, ki imajo na tem območju svoje hišice (vseh skupaj je menda kar okrog dvesto!). Navsezadnje so tudi oni sestavni del turizma v kraju.

B. VRHOVEC

Člani polhograjskega turističnega društva širijo pot na Kalvarijo

razmjeitev vidna le na hišnih številkah, kajti vse delo v kraju morajo že od nekdanj opraviti sami.

»Nihče se ne briga za nas: Šentjošt gleda nase, Butajnova pa nase,« pravi jedrnat bivši predsednik vaškega odbora in tudi še danes vsestransko aktivni krajevni delavec Andrej Maček.

Ob takšnih pogojih zastavljati kakršnekoli večje delovne načrte neogibno ostaja le pobožna želja. Pa vendar so vaščani Kurje vasi pred leti sami popravili most čez Malo vodo in sami obnovili krajevni vodovod (s prispevkom KS Horjul), s tem, da so zamenjali stare dotrajane cevi, ki so bile ponekod še lesene. Vode je zdaj dovolj, žal pa je zavoljo prenzkega zajetja oporečna. Kurjevaščanom so svetovali, da bi se priključili na šentjoško omrežje, a to možnost vztrajno zavračajo, češ da ne gre za nobene težave s količino, marveč le za kakovost.

Tovornjaki dvigajo prah

Podobnih zadreg je v kraju še nekaj. Most čez Malo vodo postaja preozek za obračanje, včasih pa tudi za voznike, ki vozijo proti Butajnovi, zato bi ga bilo treba razširiti. Tudi potok sam že leta zaman čaka na regulacijo. Še huje pa je z glavno cesto, ki pelje skozi vas, saj je še vedno brez krpice asfalta, pa čeprav se po njej odvija velik medkrajevni promet. S prvim asfaltnim »obližem« iz Polhovega Gradca do Briš, so zdaj izgledi nekoliko boljše, vendar pa bodo morali krajanji Kurje vasi najbrž še nekaj časa požirati prah.

Vsaj še nekaj časa pa ne bo, kot kaže, tudi javne razsvetljave. Le-to so pred časom v Kurji vasi že načrtovali in pripravili že tudi drogeve, potem pa niso prišli »skupaj« in vse skupaj je padlo v vodo.

Zasebna trgovina

Nekoliko več sreče imajo v kraju s trgovino. Mercator je pred dnevi resda obstoječo prodajalno zaprl, češ da ni več rentabilna, a jo je takoj prevzel Andrej Maček in jo odprl kot zasebno trgovino. Brez prodajalne si tukaj že skoraj ne

Sonce postaja vse dragocenejši vir energije. Iznajdljivi Rudolf Sečnik si je omislil sončni kolektor kar takole ob zidu in sploh ne potrebuje črpalke.

znajo predstavljati življenja, saj pokriva ne le Kurjo vas, ampak tudi Šentjošt, Butajново, in Planino.

Vas pa premore tudi lastno kmetijsko zadruho. Pravzaprav prodajno skladišča, kjer je krajanom na voljo razni kmetijski repromaterial in gradbeni material, zgornje prostore zgradbe pa koristi mladina za svoje »žurke«. Mladina pa se lahko pohvali tudi z edinim športnim objektom daleč naokoli — nogometnim igriščem.

BRANKO VRHOVEC

Peroralna vakcinacija lisic proti steklini

Steklina je nevarna nalezljiva bolezen, ki se po naravni poti prenaša me živalmi in človekom. V Evropi se je po letu 1950 pojavila silvatična oblika, pri kateri je glavni nosilec in prenašalec virusa lisica.

V letih 1946 do 1950 je zaradi urbane stekline (okužba z ugriz psov) v Sloveniji umrlo 13 ljudi. Z uvedbo obveznega cepljenja psov je v ljubljanskih občinah imunizirano 80 odstotkov psov. Preostanek necepljenih živali, predvsem potepuških psov in mačk, je še vedno dovolj velik rizičen vzorec za prenos stekline na ljudi in domače živali.

Steklina se je po letu 1982 pojavljala na območju občine Ljubljana Vič-Rudnik vsako leto, predvsem spomladi in jeseni. V letu 1987 in 1988 je bilo več primerov stekline na območju Polhograjskih Dolomitov. Na območju ljubljanskih občin je bilo v letu 1988 pregledanih 225 sumljivih živali, od tega je bilo 47 obolelih, v letu 1989 je bilo pregledanih 127 sumljivih živali, od teh pa je bilo 21 obolelih.

Epizotiolška situacija kaže, da v zadnjih letih divje živali, predvsem za steklino oboleme lisice in jazbeci, vse pogosteje prihajajo v naseljih v stik s psi in mačkami in ogrožajo ljudi ter domače živali.

Pomembni preventivni ukrepi za zatiranje stekline so vsakoletno cepljenje psov, cepljenje živine, ki se pase brez nadzora, odstranjevanje necepljenih in potepuških psov in mačk, preiskave živali, ki so ranile človeka, zaščitno cepljenje ljudi, cepljenje ljudi po poškodbi, povečan odstrel lisic in še drugi ukrepi za izvajanje programov veteri-

ne, zdravstva in lovstva, da ta nevarna kužna bolezen ne preide v urbano obliko.

Ne glede na vse pozitivne rezultate dosedanjih ukrepov, predstavlja stalni rezervuar virusa stekline v gozdovih stalno nevarnost za prebivalstvo. Zato strokovnjaki svetovne zdravstvene organizacije že vrsto let iščejo postopke, kako prekiniti infekcijsko verigo med lisicami. Ugotovljeno je, da je uspešno le cepljenje lisic z vabami, ki vsebujejo živ, oslabljen virus. Rezultati, ki so jih s tem načinom dosegli v nekaterih evropskih državah kažejo, da je možno zatreti steklino.

Na območju Slovenije se izvaja triletni program zatiranja stekline, ki obsega enkrat letno obvezno preventivno cepljenje psov proti steklini z mrtvo vakcino, cepljenje pašnih živali z mrtvo vakcino pred vsakim začetkom paše in s peroralno vakcino (vabe) lisic na celotnem območju Slovenije. V letih 1989 in 1990 bo realiziran skupni program zatiranja stekline veterinarske službe Slovenije in Italije, v letih 1991 in 1992 pa skupni program veterinarske službe Slovenije in Avstrije.

Prva vakcinacija je bila izvedena v primorskih in gorenjskih občinah v letu 1989. Na območju Dolomitskega lovsko gojitvenega območja (med Soro, Savo in Ljublanico) bo izvedena 21. aprila 1990. Nastavljanje vab z oslabljeno živo vakcino bo na območju občine organizacijsko vodil občinski štab za izvedbo peroralne vakcinacije lisic proti steklini, operativno pa bodo nalogo izvajali lovci.

Opozarjamo prebivalstvo, da se v izogib okužbi ne dotika nastavljenih vab in da dosledno izvaja prepoved prostega gibanja psov in mačk. O sami akciji in njenih rezultatih vas bodo informirala tudi druga sredstva obveščanja.